

HULPMIDDEL 13

TRIAGETOOL VOOR DE BEDRIJFSARTS BIJ SUÏCIDE-RISICO

NB. Het telefoonnummer van 113 Zelfmoordpreventie is 0900-0113.

113 zelfmoordpreventie

De crisisslijn van 113 Zelfmoordpreventie is 24 uur per dag, zeven dagen in de week bereikbaar via 0900-0113 of www.113.nl. Daarnaast heeft 113 Zelfmoordpreventie een collegiale overleglijn, deze is bereikbaar op werkdagen tussen 10:00 en 16:00 uur via 020-311 38 88.

Triagetool voor de bedrijfsarts

5 vragen voor toeleiding naar de juiste hulpverlening

*Slaapproblemen?
Overmatig piekeren?
Somborheid?*

Plus of niet plus?

Herken signalen, stel de vraag en breng suïcidaliteit en urgentie in 5 vragen in kaart

1. Gedachten aan de dood?

Het klinkt alsof je het niet meer ziet zitten? Denk je wel eens aan de dood?

nee

Psychiatrische evaluatie door de bedrijfsarts

nee
Geen actie

2. Gedachten aan zelfmoord?

Denk je eraan om jezelf iets aan te doen? Heb je ooit al eens gedaan?

ja

Consultatie/verwijzing naar reguliere GGZ, bij voorkeur via de huisarts

nee

Consultatie/verwijzing naar reguliere GGZ, bij voorkeur via de huisarts

Kwaliteit van zorg

Veiligheid

- Afspraken met de werkende: hoe blijf je veilig
- Check bereikbaarheid van naasten
- Hou contact met werkende en naasten
- Check of contact GGZ/huisarts en werkende tot stand komt

Informatievoorziening

- Warme overdracht huisarts of collega's GGZ
- Informatie meegeven (CASE)
- Meldt de situatie bij collega's

Nazorg

- Hou contact met werkende naasten en/of hulpverlener
- Overweeg zo nodig met werkende en werkgever secundaire preventie maatregelen te bespreken

3. Concreet plan?

Heb je nagedacht hoe je dat gaat doen? Heb je voorbereidingen getroffen?

ja

Regel acute crisisinterventie, in overleg met de huisarts

nee

Regel acute crisisinterventie, in overleg met de huisarts

4. Vandaag of morgen? (urgent)

Hoeveel haast heb je met je plan? Heb je een specifieke datum in gedachten? Het is niet dat ene ding, kun je zijn waardoor je erin af ziet? Ben je alleen?

ja

Regel acute crisisinterventie, in overleg met de huisarts

nee

Regel acute crisisinterventie, in overleg met de huisarts

Mate van ernst

Licht suïcidaal
Wilt lever leven dan sterven. Af en toe vluchtige gedachten, niet nagedacht over een plan, controle over suïcidale impulsen.

Ambivalent
Wilt zowel suïcide plegen als wel doorgaan met leven. Suïcidaal gedrag is gericht op teleurstellingen en wraak. Sterk impulsief ingekleurd, uitgebreide plannen niet gemaakt.

Ernstig Suïcidaal
Wilt liever sterven dan doorgaan met leven. Bang voor eigen impulsiviteit. Verschillende methoden overwogen, uitgebreid plan gemaakt. Wanhopig, kan nergens anders aan denken.

Zeer ernstig/acuut suïcidaal
Kan niet langer wachten met suïcide plegen. Blikvermaging. Geen energie meer om door te leven. Wilt soms niet meer communiceren, is onrustig en radeloos. Geen oog voor consequenties achterblijvers. Wanhopig en uitgebreed plan.

5. Situatie onveilig?

Is iemand radeloos onder invloed van de war, uit contact?

ja

Regel acute crisisinterventie, in overleg met de huisarts

nee

Regel acute crisisinterventie, in overleg met de huisarts

zeer ernstig/acuut suïcidaal

Bel 112

ernstig suïcidaal

Herken de signalen

Niet iedereen die aan zelfmoord praat erover. Er zijn verschillende signalen die erop kunnen wijzen dat iemand aan zelfmoord denkt. Dit kunnen bepaalde uitspraken zijn, maar ook non-verbale signalen.

.....

Stel de vraag bij de werkende die:

- zelf direct of indirect zegt een eind aan zijn leven te willen maken, zich opmerkelijk gedraagt in het contact, afscheid neemt of dingen weggeeft.
- Met een depressie of depressieve klachten leeft.
- ernstig piekert en slaapproblemen heeft, die het verlangen uit om rust te willen. Let hierbij op geagiteerd gedrag en teknen van vitale uitputting.
- verlangend klem te zitten. Wiens pijn en problemen zo wanhopig maken dat hij bijna geen uitweg meer ziet.
- Deze pijn kan veroorzaakt worden door grote life events. Een belangrijke risicofactor is (dreigend) verlies, dat kan materieel of relationeel zijn, maar ook verlies van status of eer.
- aan geeft dat hij nergens bij hoort, iedereen tot last is en niet meer zo bang is voor de dood.
- eerder een poging deed, zelfbeschadigend gedrag vertoont en/of een belaste familieaamhese.
- met chronische pijn of klachten leeft.

Do's & Don'ts

Praten over zelfmoord kan levensreddend zijn. Het vermindert druk en ordent gedachten. Het is de eerste stap naar een oplossing. Een gesprek over zelfmoord kent een aantal Do's en Don'ts.

Benoemen

- "Je zegt dat je het niet meer ziet zitten, bedoel je dat je aan zelfmoord denkt?"
- "Als ik je goed begrijp, denk je aan zelfmoord. klopt dat?"

Concretiseren

- "Je zegt dat je er straks niet meer bent, wat bedoel je met straks?"
- "Je zegt dat het allemaal ellendig is voor je. Wat is er precies zo ellendig voor je?"

Veiligheid

- "Hoe denk je dat je vanavond veilig kunt blijven?"
- "Hoe is het je gelukt om je de afgelopen dagen/weeken weer rustiger te voelen?"

.....

Bronnen

De Triagetool is gebaseerd op de volgende kwaliteitsstandaarden:

- Richtlijn Handelen van de bedrijfsarts bij werkende met psychische problemen
- Richtlijn Depressie voor bedrijfsartsen en verzekeringsartsen
- Leidraad Suicidiedreiging en de rol van de verzekeringsarts
- Triagetool Huisartsen

Vraag door

Wanneer de werkende zelfmoordgedachten of -plannen heeft is het belangrijk deze nader uit te diepen aan de hand van de CASE-benadering.

1. Actuele gedachten en gebeurtenissen:

- Denk je eraan om jezelf iets aan te doen?
- Heb je plannen om zelfmoord te plegen?
- Heb je nagedacht hoe je dat gaat doen? Welke methoden heb je overwogen?
- Welke voorbereidingen heb je getroffen?
- Hoeveel haast heb je met je plan? Heb je een specifieke datum in gedachten?

2. Recente voorgeschiedenis:

- Hoe lang speelt dit al? Hoe was dit in de laatste weken?
- Hoe vaak per dag had je deze gedachten? Wat denk je op zo'n moment?
- Wat zijn aanleidingen om zo te denken?
- Heb je plannen gemaakt om jezelf iets aan te doen?
- Heb je geprobeerd om een einde aan je leven te maken?

3. Ruimere voorgeschiedenis:

- Ben je wel eens eerder zo wanhopig geweest?
- Heb je wel eens eerder een periode gehad dat je deze gedachten had? Wat was er toen aan de hand?
- Heb je ooit eerder geprobeerd een einde aan je leven te maken? Wat was er toen aan de hand?
- Wanneer was dat? Wat hebt u toen gedaan?

4. Directe toekomst:

- Hoe is het nu voor je?
- Hoe zie je de toekomst voor je?
- Wat ga je doen als je straks weer thuis bent?

5. Beschermende factoren:

- Zijn er beschermende factoren aanwezig?
- Is er een steunstelsel met voldoende aandacht?
- Heeft werkende zijn suicidaliteit besproken met anderen?
- Heeft de werkende verantwoordelijkheidsgevoel voor partner, kinderen en andere naasten?
- Is er sprake van een religieuze overtuiging die de werkende weerhoudt, of waar hij steun van ervaart?

Meepraten/instemmen

- "Nou ik snap het best waarom je niet meer wilt leven..."
- "Tja, als ik in jouw schoenen zou staan, zou ik het misschien ook opgeven..."

Een oordeel vellen

- "Dat kun je niet maken!"
- "Wat egoïstisch zeg, denk eens aan je kinderen..."

Snel adviseren

- "Het zou goed zijn om minder te gaan werken, lijkt mij."
- "Waarom ga je niet vaker lekker sporten?"